

Standpunt gevalideerde toetsen in het lager onderwijs

1 Situering

Aanleiding

Vanaf het schooljaar 2023-2024 worden de Vlaamse toetsen stapsgewijs geïntroduceerd op alle basis- en secundaire scholen. Meer concreet wordt van basisscholen verwacht dat ze vanaf het schooljaar 2023-2024 jaarlijks de Vlaamse toetsen afnemen voor de leerlingen van het vierde leerjaar en vanaf schooljaar 2025-2026 ook voor de leerlingen van het zesde leerjaar. De Vlaamse toetsen zijn GGG-proeven of gestandaardiseerde, gevalideerde en genormeerde toetsen die in eerste instantie enkel worden georganiseerd voor een selectie van eindtermen van twee leergebieden namelijk wiskunde en Nederlands.

- De toetsen zijn *gestandaardiseerd*, zowel in ontwikkeling, afname, verwerking als analyse. Hierdoor kunnen er vergelijkingen over scholen heen gemaakt worden en kan er schoolspecifieke feedback worden gegeven.
- De toetsen zijn *inhoudsvalide* en meten het bereik van de eindtermen, waardoor scholen een beeld krijgen van de mate waarin hun leerlingen die minimumdoelen effectief behalen.
- De toetsen zijn *genormeerd* waardoor de resultaten niet relatief zijn, maar effectief een vergelijking mogelijk maken.

Het nieuwe (voorlopig nog ontwerp)decreet van de Vlaamse toetsen in onderwijs verankert de Vlaamse toetsen in het decreet basisonderwijs, in de Codex Secundair Onderwijs en in het kwaliteitsdecreet. Het decreet bepaalt dat deelname aan de Vlaamse toetsen verplicht is, regelt de uitzondering op deze verplichting en regelt het doel van de Vlaamse toetsen. Het decreet over de Vlaamse toetsen in het onderwijs treedt in werking op 1 april 2023.

Scholen maakten tot hiertoe gebruik van de toolkit gevalideerde toetsen in het lager onderwijs die bestaat uit de OVSG-toetsen, de interdiocesane proeven of de paralleltoetsen (peilingen). De peilingsproeven betroffen kwaliteitsbewaking op systeemniveau, waarbij de Vlaamse toetsen de rol van het peilingsonderzoek vanaf het schooljaar 2023-2024 overnemen. Omwille van de invoering van nieuwe eindtermen en Vlaamse toetsen, zijn er vanaf het schooljaar 2022-2023 geen paralleltoetsen meer beschikbaar voor het secundair onderwijs. In het basisonderwijs kunnen scholen nog paralleltoetsen afnemen tot en met 2025.

De deelname aan de Vlaamse toetsen aan het einde van het gewoon lager onderwijs vanaf het schooljaar 2025-2026 vervangt vanaf 2025-2026 de verplichte afname in het gewoon lager onderwijs van een gevalideerde toets voor ten minste drie leergebieden als vermeld in artikel 44ter.

Dit betekent concreet dat voor het schooljaar 2023-2024 en het schooljaar 2024-2025 de afname van de Vlaamse toets in het vierde leerjaar zal moeten worden gecombineerd met de OVSG-toets of een andere toets uit de toolkit in het zesde leerjaar. Vanaf het schooljaar 2025-2026 zal de Vlaamse toets worden afgenomen in zowel het vierde als het zesde leerjaar en deelname aan een andere gevalideerde toets niet langer verplicht zijn.

Tot nu toe werd in meer dan 90% van de GO!-scholen de OVSG-toets afgenomen aan het eind van het zesde leerjaar. Met dit standpunt willen we daarom handvaten aanreiken aan schoolleiders voor een correcte en zinvolle toepassing van de nieuwe regelgeving en hoe de Vlaamse toetsen zich verhouden t.o.v. de reeds bestaande gevalideerde toetsen.

Wettelijk kader Vlaamse toetsen

In het nieuwe wettelijke kader worden de volgende zaken vastgelegd over de Vlaamse toetsen:

De Vlaamse toetsen hebben tot *doel de onderwijskwaliteit te versterken en te monitoren*. De toetsen worden als volgt gebruikt:

- Op **Vlaams niveau** als bron van informatie over de onderwijskwaliteit, meer bepaald over de mate waarin een selectie van eindtermen Nederlands en wiskunde worden bereikt en leerwinst wordt gegenereerd.
- Op **niveau van de school** als een element van interne en externe kwaliteitszorg.
 - o *Interne kwaliteitszorg*: Elke school zal schoolspecifieke informatie ontvangen over de mate waarin haar leerlingen een selectie van eindtermen Nederlands en wiskunde bereiken en leerwinst behalen. Op die manier krijgen de scholen rijke informatie waar men beleidsmatig mee aan de slag kan gaan. Deze objectieve informatie is een waardevolle bron van informatie voor de interne kwaliteitszorg op school.
 - o *Externe kwaliteitszorg*: De onderwijsinspectie zal de resultaten in haar reguliere werking als bijkomende bron gebruiken in combinatie met andere schoolgegevens en dit binnen het OK-kader. Wanneer een school herhaaldelijk mindere prestaties behaalt op de Vlaamse toetsen, zal dit leiden tot een versnelde doorlichting of een focus op Nederlands of wiskunde. De resultaten op de Vlaamse toetsen kunnen nooit rechtstreeks leiden tot een verplicht begeleidingstraject, hiervoor is steeds tussenkomst nodig van de onderwijsinspectie.
- Op **niveau van de leraar** mogen de resultaten die zijn behaald op de Vlaamse toetsen niet worden gebruikt in functioneringsgesprekken of evaluatiegesprekken met personeelsleden. De resultaten kunnen wel als element worden gebruikt voor reflectie over het pedagogisch-didactisch handelen in het schoolteam.
- Op **niveau van de leerling** kunnen de resultaten op de Vlaamse toetsen als één van de mogelijke elementen worden meegenomen waarmee de klassenraad rekening houdt bij de evaluatie van een leerling. Het is de autonomie van de school om te bepalen of deze resultaten al dan niet worden meegenomen en de resultaten mogen nooit worden gebruikt als enige criterium voor de evaluatie, certificering of oriëntering van de leerling.

Alle leerlingen van het vierde (vanaf mei 2024) en zesde leerjaar (vanaf mei 2026) van het gewoon lager onderwijs nemen verplicht deel aan de Vlaamse toetsen, met *uitzondering van de anderstalige nieuwkomers* en de leerlingen met een *individueel aangepast curriculum (IAC)*. Een school kan aan de hand van een opt-in formulier er wel voor kiezen om anderstalige nieuwkomers of leerlingen met een IAC toch te laten deelnemen aan de toetsen, indien ze dit een meerwaarde acht voor de leerling. Leerlingen uit het buitengewoon lager onderwijs zijn per definitie vrijgesteld, maar een school kan wel beslissen om haar leerlingen te laten deelnemen aan de Vlaamse toetsen via een opt-in formulier.

De Vlaamse toetsen worden ontwikkeld door Het Steunpunt Centrale toetsen in Onderwijs, bestaande uit een consortium van vijf Vlaamse universiteiten en twee hogescholen. De Vlaamse toetsen zullen *digitaal worden afgenomen en verwerkt*. Door digitaal te toetsen kan er *adaptief* of 'op maat' worden getoetst, waarbij een leerling na een set van juiste of foute antwoorden op een aantal toetsvragen een volgende set vragen aangeboden krijgt die respectievelijk moeilijker of makkelijker is. Dit heeft voordelen op het vlak van organisatorische belasting van scholen, toetsbeleving bij leerlingen en benodigde toetstijd (Steunpunt, 2022).

De toetsen focussen in eerste instantie op een *selectie van eindtermen uit het leergebied Nederlands en wiskunde*. Voor Nederlands zal elke leerling jaarlijks worden getoetst op een selectie van eindtermen voor begrijpend lezen en schrijfvaardigheid met inbegrip van grammatica. Voor wiskunde wordt er gewerkt met een onvolledig afnamedesign waarbij de school elk jaar een breedtoets krijgt met als toetsthema wiskundige problemen oplossen. Deze toets wordt elk jaar afgenomen bij alle leerlingen van het vierde en het zesde leerjaar. Daarnaast krijgt elke school en elke leerling jaarlijks een willekeurige selectie van twee

dieptethema's toegekend (bv. getal­len­kennis en metend rekenen). Meer informatie over het toetsdesign van wiskunde en Nederlands vinden jullie op de GO!-materialenbank – Vlaamse toetsen en de leergebieden.

De school en het schoolbestuur zullen hun schoolspecifieke resultaten op het schoolniveau, het niveau van de leerlingengroep en het leerlingniveau op een beveiligde manier in een digitaal feedbackdashboard kunnen raadplegen. Het is verboden om de resultaten van een school publiek te maken.

De leerlingen zullen de Vlaamse toetsen op een gelijkaardige manier kunnen afleggen als tijdens andere evaluatiemomenten. Dit betekent dat leerlingen die recht hebben op *redelijke aanpassingen* of speciale onderwijsleermiddelen tijdens het schooljaar deze maatregelen ook tijdens de afname van de Vlaamse toetsen mogen gebruiken.

Meer informatie over het wat, waarom, hoe en wanneer van de Vlaamse toetsen vinden jullie op de website van de overheid: <https://www.vlaanderen.be/onderwijs-en-vorming/vlaamse-toetsen>

2 Standpunt deelname aan gevalideerde toetsen (Vlaamse toetsen en OVSG-toets)

Het GO! pleit ervoor dat de data van gevalideerde toetsen vanuit een *schoolontwikkelingsperspectief* worden gebruikt. De gevalideerde toetsen dienen dus niet als verantwoording of profilering naar de omgeving, ouders of scholengroep en krijgen bij voorkeur een plaats in een breed evaluatiebeleid van de school. Daarin worden de resultaten van de toetsen samengelegd met andere informatiebronnen om leerprocessen van leerlingen in beeld te brengen. Op die manier wordt informatie verzameld om het functioneren van de school in kaart te brengen en te verbeteren. De resultaten op gevalideerde toetsen vormen dus een bron om aan interne kwaliteitszorg te doen^[1]. Een diepgaande analyse en interpretatie van de resultaten biedt handvaten om aan de kwaliteit van het aanbod, de professionalisering, de evaluatie, de infrastructuur... te werken.

Hoe kijkt het GO! naar de nieuwe Vlaamse toetsen?

Het GO! publiceerde op beleidsniveau op februari 2022 reeds een uitgebreid standpunt over de Vlaamse toetsen. Hieronder worden de belangrijkste standpunten nog eens kort samengevat:

- 1) Het GO! ziet de meerwaarde van de Vlaamse toetsen voor kwaliteitsontwikkeling.

De Vlaamse toetsen zijn geschikt voor zowel het meten van leerwinst als trends doorheen de tijd. In vergelijking met de koepelgebonden toetsen zoals de OVSG-toets hebben de Vlaamse toetsen de meerwaarde dat ze een centraal beeld geven van de leeruitkomsten van alle leerlingen in Vlaanderen. In vergelijking met de verplichte gevalideerde toetsen einde basisonderwijs zit het verschil in leerwinstmeting door een extra beginmeting in het vierde leerjaar en het kunnen vergelijken van leerresultaten over de jaren heen ten opzichte van een gestelde norm.

- 2) Het GO! pleit ervoor om de volledige inhoudelijke scope te blijven toetsen.

De Vlaamse toetsen worden in eerste instantie enkel voorzien voor een selectie van de eindtermen van het leergebied wiskunde en Nederlands. Het gaat dus slechts om een beperkt deel van de leergebieden die leerlingen in het leerplichtonderwijs krijgen, maar wel om twee fundamentele domeinen in ons curriculum die een belangrijke voorspellende waarde hebben voor later studiesucces van de leerlingen. Dit betekent echter dat de Vlaamse toetsen geen volledig beeld schetsen van de competenties van leerlingen: ze brengen uitsluitend bepaalde vaardigheden van wiskunde en Nederlands op specifieke momenten in kaart.

¹ Zie ook: ROK (referentiekader OnderwijsKwaliteit), kwaliteitsverwachting 4: "De school onderzoekt en ontwikkelt op systematische wijze haar onderwijskwaliteit"

De toetsen krijgen daarom bij voorkeur een plaats in een breed evaluatiebeleid van de school waarin de resultaten worden samengelegd met andere informatiebronnen om leerprocessen van leerlingen in beeld te brengen.

Hoe kijkt het GO! naar bestaande gevalideerde toetsen met de komst van de Vlaamse toetsen?

Ook de OVSG-toets is een relevante bevraging van een selectie van leerplandoelen op leerlingenniveau en een belangrijke bron van informatie.

De overgrote meerderheid van de GO! basisscholen gebruikt al jarenlang de OVSG-toets. De pedagogische begeleidingsdienst van het GO! is nauw betrokken bij de ontwikkeling van de OVSG-toets en zorgt voor de concordantie met de eigen GO!-leerplannen. Het GO! is voorstander om vanaf schooljaar 2025-2026 de OVSG-toets blijvend te gebruiken als gevalideerde eindtoets voor:

- 1) andere leergebieden dan Nederlands en wiskunde
- 2) voor de eindtermen voor Nederlands en wiskunde die niet worden getoetst met de Vlaamse toetsen.

Dit omwille van verschillende redenen:

- De OVSG-toets is een **alle-talenttoets**. De OVSG-toets bevat naast de pen- en papertoetsen ook praktische proeven voor ICT, muzische vorming, techniek, LO, Frans mondelinge interactie, Nederlands spreken en luisteren,... Alle domeinen waarvoor leerplandoelen zijn geformuleerd, worden getoetst.
- De toets huldigt de principes van **brede evaluatie**. Er worden verschillende evaluatievormen gebruikt: meerkeuzevragen, open vragen, groepsopdrachten, geïntegreerde opdrachten, presentaties... Bij sommige toetsen dienen de kinderen ook zichzelf of de medeleerlingen te evalueren. De toets beoordeelt niet uitsluitend kennis maar richt zich op de brede waaier aan competenties die kinderen aan het einde van de lagere school dienen te verwerven. Vlotte informatieverwerking en bronnengebruik vormen een rode draad doorheen de toets. Kinderen dienen immers voor veel opdrachten gebruik te maken van bronnen zoals het internet, een atlas en het bronnenboek waarvan de inhoud aansluit bij de leefwereld van de kinderen.
- De manier van evalueren en de inhoud die getoetst worden in de OVSG-toets bieden inspiratie voor het maken van eigen toetsen (of het aanpassen van bestaande toetsen) als onderdeel van de brede leerlingenevaluatie.
- Er wordt een ruime en relevante set aan **GO! leerplandoelstellingen** getoetst. In de toetsen komen belangrijke didactische keuzes tot uiting. Dit laat toe om bij de analyse van de resultaten de mate van realisatie van de leerplandoelstellingen in kaart te brengen en het aanbod en de didactiek onder de loep te nemen.

De Vlaamse Regering besliste om de verplichte afname in het gewoon lager onderwijs van een gevalideerde toets voor ten minste drie leergebieden als vermeld in artikel 44ter te vervangen door de verplichte deelname aan de Vlaamse toetsen. De school bepaalt dus zelf of zij vanaf schooljaar 2025-2026 nog extra gevalideerde toetsen zoals de OVSG-toets afneemt om aan interne kwaliteitszorg te doen. Om een zicht te krijgen op de kwaliteit van het volledige aanbod is het nuttig om de onderdelen die niet worden getoetst met de Vlaamse toetsen af te nemen via andere gevalideerde toetsen. Het GO! wil curriculumvernaauwing en een te grote focus op een selectie van eindtermen van het leergebied wiskunde en Nederlands tegengaan. Daarom zijn er verschillende scenario's waarin de OVSG-toetsen een meerwaarde kunnen bieden:

- Voor **wiskunde en Nederlands** kunnen de OVSG-toetsen gebruikt worden om ook andere domeinen te toetsen die in de Vlaamse toetsen niet in de focus staan. Voor **wiskunde** wordt er bij de Vlaamse toetsen gewerkt met een onvolledig afnamedesign, wat wil zeggen dat niet alle domeinen van wiskunde elk jaar in elke school worden getoetst. Meer informatie over dit afnamedesign vind je terug op de GO!-materialenbank (Vlaamse toetsen en de leergebieden - wiskunde). Een school kan ervoor

kiezen om de andere domeinen van wiskunde te toetsen met een andere gevalideerde toets zoals de OVSG-toets.

- Voor **Nederlands** wordt er bij de Vlaamse toetsen voorlopig enkel gefocust op leesbegrip voor het vierde leerjaar en op leesbegrip en schrijfvaardigheid voor het zesde leerjaar. Een school kan ervoor kiezen om vanuit een beleidsfocus de andere thema's van Nederlands zoals spreek- en luistervaardigheden te toetsen met een andere gevalideerde toets zoals de OVSG-toets.
- Voor de **andere leergebieden** dan wiskunde en Nederlands kan een school ervoor kiezen om deelname aan een gevalideerde toets in een **meerjarige cyclus te plaatsen** waarbij aan het einde van de cyclus alle leergebieden worden getoetst. Zo kan de school bijvoorbeeld het ene jaar focussen op Frans en muzische vorming en het volgende jaar op wereldoriëntatie. Een school kan er bijvoorbeeld ook voor kiezen om een vollediger beeld van het domein meten te krijgen en daarom de Vlaamse digitale toets 'meten' aan te vullen met de OVSG-praktische proef meten.

Hoe kunnen de resultaten van gevalideerde toetsen worden gebruikt?

De toetsen als instrument voor een sterk schoolbeleid

Gevalideerde toetsen kunnen een vertrekpunt zijn voor interne kwaliteitszorg en gebruikt worden als monitoringsinstrument in de school. Schoolfeedbackresultaten kunnen de aanleiding geven om doelen voor interne kwaliteitszorg te formuleren. Elke school zal na afname van gevalideerde toetsen informatie ontvangen over de mate waarin haar leerlingen de eindtermen bereiken en in het geval van de Vlaamse toetsen ook leerwinst behalen. De schoolfeedback van gevalideerde toetsen bevat schoolspecifieke gegevens waarbij rekening wordt gehouden met kenmerken van het leerlingenpubliek van de school. Deze informatie wordt complementair aan de andere bronnen van informatie waarover scholen al beschikken.

Wanneer uit gevalideerde proeven blijkt dat de eindtermen/leerplandoelen voor bepaalde onderdelen onvoldoende worden bereikt, kan dit een impuls zijn om gericht te gaan onderzoeken waarmee dit te maken heeft (bv. methode of instructie). Het is hierbij belangrijk om te streven naar een *systematische en cyclische aanpak* (PDCA-gewijs). Door te onderzoeken wat mogelijke verklaringen zijn voor de tekorten en welke acties binnen de school gepast zijn, kan het schoolbeleid meer evidence-informed worden ontwikkeld. Meer informatie over hoe scholen aan de slag kunnen gaan met schoolfeedback vinden jullie in de GO!-materialenbank – kwaliteitsontwikkeling.

De toetsen als instrument voor zelfsturende lerarenteams

Op het niveau van de leraren is het nooit de bedoeling om leraren af te rekenen op de resultaten van hun leerlingen. De resultaten op de toetsen kunnen dan ook niet worden gebruikt in functioneringsgesprekken of evaluatiegesprekken van individuele personeelsleden. Het GO! ziet leren expliciet als een sociaal gebeuren binnen kernteams die samenwerken om voor een groep lerenden de kernopdrachten te vervullen.

Gevalideerde toetsen kunnen echter wel kennis genereren die een onderwijsprofessional kan gebruiken om het eigen pedagogisch-didactisch handelen te versterken. De gestandaardiseerde aanpak van deze toetsen en het feit dat ze genormeerd zijn, zal toelaten om de resultaten van de eigen leerlingen af te zetten tegenover bepaalde gemiddeldes en cesuren. Leerkrachten krijgen dus een bijkomend instrument om een objectieve inschatting te maken van die resultaten. Wanneer blijkt dat de leerlingen het verhoudingsgewijs minder goed zouden doen, dan krijgt de onderwijsprofessional informatie om te reflecteren over de bestaande pedagogisch-didactische praktijken en het eigen handelen.

De toetsen als instrument voor zelfregulerende leerlingen

De gevalideerde toetsen dienen niet om beslissingen te nemen op leerlingenniveau over het al dan niet uitreiken van het getuigschrift. Klassenraden kunnen de toetsresultaten wel meenemen in hun beslissing, maar slechts als één van de elementen naast andere informatiebronnen. Het is de autonomie van de school

om te beslissen of de resultaten op de Vlaamse toetsen al dan niet meetellen als één van de elementen in de beoordeling van de leerlingen.

Het is belangrijk om een onderzoekende houding bij elke lerende na te streven. Leerlingen moeten zelf hun leerproces in handen kunnen nemen en ontdekken waar ze nog extra ondersteuning nodig hebben. Daarom hebben leerlingen het recht om te weten hoe ze scoren en evolueren op de gestandaardiseerde toetsen en moeten resultaten op een transparante manier naar hen worden teruggekoppeld. Op die manier krijgen leerlingen eigenaarschap over hun eigen leren.

3 Enkele randvoorwaarden voor het gebruik van gevalideerde toetsen

Over de afname in het vierde leerjaar van de Vlaamse toetsen: De meting in het vierde leerjaar is enkel een premeting om de beginsituatie van de leerlingen in kaart te brengen en leerwinst te kunnen meten in het zesde leerjaar. De eindtermen zijn minimumdoelen die moeten worden bereikt aan het einde van het basisonderwijs. De school heeft de pedagogische vrijheid om via verschillende leerwegen met hun leerlingen die eindtermen te bereiken.

Over de rol van de klassenraad: De resultaten van de Vlaamse toetsen worden teruggekoppeld aan de leerlingen om het leerproces richting te geven en hen te ondersteunen. Scholen zullen een schoolfeedbackrapport krijgen waarin wordt aangegeven in welk beheersingsniveau de leerling scoort en in welke mate de leerling de getoetste eindterm al dan niet bereikt. De resultaten op de gevalideerde toetsen kunnen door de klassenraad worden meegenomen als extra informatie in de globale en veel bredere evaluatiebeoordeling van de leerlingen. De school beslist zelf of en in welke mate ze de resultaten meeneemt, maar de resultaten mogen nooit het enige criterium zijn voor de studievoortgang en -oriëntering van de leerling. De school dient hierover afspraken te maken met leraren, leerlingen en ouders via de schoolraad en dit ook duidelijk op te nemen in hun schoolreglement en evaluatiebeleid.

Over de resultaten als bron van informatie voor de onderwijsinspectie: Hierbij is het belangrijk te onthouden dat de Vlaamse toetsen invulling geven aan twee indicatoren uit het OK-kader: bereik eindtermen bij leerlingen = minimaal gewenste output (R1) en leerwinst (R3), maar alle andere indicatoren minstens even belangrijk blijven. Pas wanneer een school in vergelijking met andere vergelijkbare scholen mindere prestaties behaalt op de Vlaamse toetsen, wordt dit door de onderwijsinspectie gezien als een knipperlicht. Dit kan in het proces van gedifferentieerd doorlichten leiden tot een versnelde doorlichting of een focus op Nederlands of wiskunde bij een eerstvolgende doorlichting. Bij de externe kwaliteitscontrole zal steeds de volledige context van een school in rekening gebracht worden. Als dan blijkt dat er effectief een probleem is met de onderwijskwaliteit, zal er worden voorzien in een verplicht begeleidingstraject om de school te versterken. Daarnaast moeten scholen bij de onderwijsinspectie kunnen aantonen dat ze de resultaten analyseren en ermee aan de slag gaan om de interne kwaliteitszorg te verhogen. Na ontvangst van de resultaten volgt eerst een kwantitatieve analyse. Mogelijke vragen die kunnen worden beantwoord zijn: "Waarop scoren we goed?" en/of "Waarop scoren we minder goed?". De analyse kan voorbereid worden in een kerngroep maar dient in elk geval met het volledige team besproken te worden. Na een kwantitatieve analyse volgt indien nodig een kwalitatieve analyse om naar verklaringen te zoeken (interpreteren). De eindresultaten van de leerlingen op school zijn een verantwoordelijkheid van het volledige team.

Over het publiceren van resultaten: Het is niet de bedoeling om een openbare rangschikking op te stellen van scholen en leerlingen. Het is decretaal verboden om resultaten van scholen publiek te maken. De resultaten mogen dus niet worden gebruikt om scholen te rangschikken noch op scholengroepniveau noch op Vlaams niveau. Scholengroepen kunnen scholen ondersteunen bij hun integrale kwaliteitszorg zolang men de school als een specifieke context beschouwt. Doelstellingen vooropzetten zoals 'alle scholen van scholengroep x gaan ... % meer scoren voor ...' moet worden vermeden.

Over de deelname aan de oefentoets: Scholen kunnen vrijblijvend deelnemen aan de oefentoets. De PBD raadt sterk aan om hieraan als school deel te nemen zodat leerlingen kunnen wennen aan de digitale toetsomgeving, de soorten toetsitems en de aanwezige hulpmiddelen.

Over de spreiding van toetsenperiodes: Scholen dienen goed na te denken over een spreiding van de toetsenperiodes. De afname van een gevalideerde toets op het einde van het schooljaar in combinatie met een batterij schooleigen eindtoetsen is af te raden. Overtoetsing kan immers leiden tot een dalend welbevinden van de kinderen en de betrouwbaarheid van de resultaten. Bovendien bieden schooleigen toetsen op het einde van het schooljaar geen kans meer tot bijsturing van het leren van de leerling noch van de onderwijspraktijk van de leerkracht voor die betrokken leerlingengroep. We raden aan om gespreid en breed te evalueren tijdens het schooljaar. In functie van het leren leren (met nadruk op 'leren verwerken van grotere gehelen') kan ervoor gekozen worden om aan het einde van het eerste en tweede trimester een toetsenperiode met schooleigen toetsen in te lassen. Op basis van de resultaten kan de leerkracht nog zijn onderwijspraktijk aanpassen en kunnen leerlingen de gepaste begeleiding krijgen.

Over het informeren van ouders en leerlingen: Vóór de afname van de Vlaamse toetsen informeert de school de ouders en leerlingen goed over wat de toetsen inhouden en wat de bedoeling ervan is. Ook na de afname is het de bedoeling om, al dan niet geïntegreerd met andere data, feedback te geven over de toetsen. Dit kan in de vorm van een ouderavond, oudercontact of rapporten.

Over het inzagerecht: de leerlingen of hun wettelijke vertegenwoordigers hebben het recht op inzage in de toets, op een manier die de vertrouwelijkheid van de toetsvragen garandeert.